

Wat kan ie

eigenlijk niet?

Dat de Britse producent van kwaliteits audio apparatuur met een nieuwe BD-speler op de markt komt, mag wellicht al een verrassing worden genoemd. Want in de stal van de Engelsen kon je al een top-afspeler van zowat alle schijfformaten vinden, namelijk de Cambridge Audio Azur 752BD. Die mochten we al eens in een eerder stadium onder de loep nemen in een multi-test van BD-spelers en Blu-ray Audio only geluids-test. Uit die test rolde al een prachtig resultaat voor de Azur 752BD. Zoek de test er maar op na, één van de hoofdconclusies was in ieder geval dat de Azur 752BD op audio-gebied een uitstekende universele speler te noemen valt, en een speler is die de concurrentie aan kan met een goede cd-speler.

Design

Dan reist en rest nu de vraag: kan een nieuwe BD-speler in de vorm van de CXU in dit geval, nog iets toevoegen aan al reeds zo'n goede speler? Ons motto is natuurlijk dat het altijd beter kan. Maar tegen welke prijs en welke extra opties krijg je er dan nog bij? Vragen die ik in onderstaande zal proberen te beantwoorden. Wat in ieder geval gelijk opvalt bij de CXU is zijn vormgeving. Die wijkt behoorlijk af van zijn voorganger de Azur 752BD. Dat is dan al makkelijk: je zult niet snel je vergissen in welke nu de laatste speler van het merk Cambridge is. De CXU heeft duidelijk een flitsender en futuristischer uiterlijk. Het design van CXU komt ook niet uit de lucht vallen. Die valt namelijk goed samen met de al eerder uitgebrachte nieuwe produc-

ten-reeks van Cambridge die in januari het licht zagen. Maar liefst zes producten werden er toen in de zogenaamde CX-serie gepresenteerd. De CXU lijkt nu de laatste loot aan die tak te zijn. Over dat design gesproken: het schijnt niet alleen een design-ding te zijn dat de CXU een beetje een 'ovalen' onderstel lijkt te hebben. Door die vormgeving van de onderkant verkrijgt de speler maar drie contactpunten met het oppervlak waar die op staat, hetgeen tot minder resonantie zou leiden. Functionele schoonheid zullen we maar zeggen. Mij kan de vormgeving wel bekoren, maar dat is ook maar weer een behoorlijk subjectieve inschatting natuurlijk. In het land van de vele Blu-ray spelers in redelijk vierhoekige behuizingen, is de CXU in ieder geval een speler die er uit springt.

Het is een tijdje stil geweest rond de presentatie van nieuwe top Blu-ray spelers. Maar in korte tijd verschenen daar nieuwe Blu-ray sterspelers op de markt. Eerst de BDP-LX88 van Pioneer, toen de UDP411 van Arcam en daarna die van Cambridge: de CXU. En jawel, net zoals de andere twee een universele BD-speler, die daarnaast nog veel meer kan. Wij gingen testen wat deze speler van Cambridge allemaal kan en hoe die in de praktijk presteert.

Nog een saillant detail: op de voorkant van de speler zien we niet meer Cambridge Audio staan, maar is het nu kort en krachtig Cambridge.

De concurrentie

In het hoger segment van BD-spelers is het een tijdje rustig geweest wat het presenteren van nieuwe spelers betreft. Van Denon en Marantz hebben we al een tijdje niks meer gehoord. Maar van Pioneer en Arcam kwamen daar 'ineens' respectievelijk de BDP LX-88 en de UDP411, iets later gevolgd door de CXU van Cambridge. Toevalligerwijs zitten de drie genoemde spelers allemaal rond de 1500 euro. Een andere overeenkomst is hun mogelijkheid om zo'n beetje alle schijven te kunnen afspelen. Is het er dan weer de tijd voor gewor-

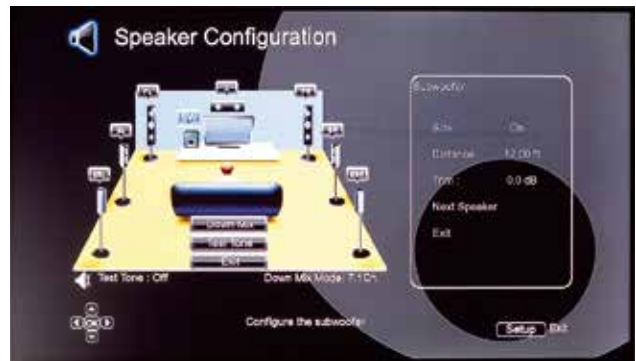
den om met luxere - lees duurdere - spelers op de markt te komen, nu we weer een beetje uit de crisis aan het kruipen zijn? Moeilijk te zeggen. Dan zou je toch ook iets van Denon en Marantz mogen verwachten. Wellicht is er ook sprake van een zekere stilte voor de storm en dat producenten nog even wachten op de (uit-)ontwikkelingen op het gebied van Ultra HD-beeld. Het blijft gissen. Een andere reden voor het nu uitbrengen van de CXU door Cambridge is ook een speculatieve. In de wandelgangen, je weet wel: die gangen waar iedereen over hoort maar nooit iemand nou precies weet waar ze nou zijn, wordt gesproken over de strijd om de eerste plaats wat betreft de beste BD-speler op de markt. Die strijd zou gaan tussen Cambridge en het Chinese Oppo. Was

de Azur 752BD het audiofiele antwoord op de Oppo BDP-103, de CXU zou dan nu de slag om de echte top moeten aangaan en wel met de Oppo BDP-105. De BD-spelers van beide merken vertonen belangrijke overeenkomsten. Dat klopt, ze maken gebruik van hetzelfde 'basissysteem' en beschikken zo ongeveer ook over dezelfde aansluitingen. Maar daar houdt de gelijkenis dan ook op volgens Cambridge, de audiofiele invulling is op een andere manier gedaan, aldus diezelfde fabrikant. Ik wil hier tenslotte dan nog opmerken dat er wat top BD-spelers nog wel andere spelers in het veld zijn, zoals die van het Duitse merk T+A (BD 1260R), het Noorse Electrocompaniet (Emp3) en toch ook het Japanse Denon die met de DVD A1 UD ooit een fantastische BD-speler op de markt hebben gebracht. Die laatste schijnt niet meer leverbaar te zijn en zat ook in een iets andere prijsklasse: 5000 euro...

De mogelijkheden van CXU

De mogelijkheden van de CXU? Dat zijn er nogal wat. Het gaat je bijna duizelen: elf audio en video bronnen kunnen op de CXU worden aangesloten. Allereerst natuurlijk de weergave van een schijf, in welke vorm dan ook (nee, geen lp...). Dan hebben we HDMI input 1/MHL, HDMI input 2, netwerk connectie (ook onbedraad), S/P Dif audio input, Optical audio input, USB input 1, USB input 2 en USB input 3, ARC vanaf tv (HDMI 1) en ARC vanaf tv (HDMI 2). De CXU is een ware digitale hub, je kan hem tevens DAC of voorversterker noemen: want je kunt hem desnoods rechtstreeks op actieve luidsprekers aansluiten. Oké, dit gezegd hebbende: wat is nou precies het verschil met zijn voorganger de Azur 752BD? Dat zit 'm niet in de aansluitingen, want het bovenstaande genoemde rijtje troffen we ook al aan op de 752BD.

De CXU is voorzien van de recentste versie van de Mediatek chipset waardoor hij sneller is en een groot aantal verschillende diskformaten kan afspelen: 3D Blu-ray, Blu-ray DVD, CD, SACD, DVD-A, AVCHD en HDCD. Hij beschikt over vijf aparte Wolfson D/A WM8740 ■■■NEXT

converters om elk audiokanaal optimaal te coderen en te reproduceren.

De door Cambridge Audio samen met het Zwitserse Anagram ontwikkelde Adaptive Time Filtering (ATF) audio upsampling wordt toegepast om tot 24bit/192kHz te sampelen. In het videogedeelte wordt DARBEE videoprocessing gebruikt voor de best mogelijke beeldkwaliteit. Er is een Audio Return kanaal aanwezig (ARC) waardoor een audiosignaal van een aangesloten TV via de CXU afgespeeld kan worden en de geluidsuitgang van de TV buiten werking kan blijven. De CXU is voorzien van een interne volumeregeling en als deze wordt ingeschakeld zijn de analoge uitgangen (7.1 en 2.0) met behulp van de CXU afstandsbediening regelbaar. Dat betekent dat de CXU rechtstreeks op een eindversterker of actieve luidspreker aangesloten kan worden. De in de CXU toegepaste DARBEE Visual Presence Technologie kan aangepast worden aan alle soorten van digitaal beeldmateriaal. Er is grotere helderheid en door de dieptewerking moet een dynamische en levensechte kijker-ervaring bereikt worden. De verwerkingskracht kan aan de smaak van de gebruiker geparаметriseerd worden. Voor optimale flexibiliteit kan de gewenste weergave-instelling individueel aan verscheidene bronnen aangepast worden.

Tijd voor testen

Het wordt tijd om dit nieuwe Zwitserse zakmes op audiogebied in de praktijk te testen. En er valt natuurlijk nogal wat te testen met deze machine. Ik ga het stap voor stap doornemen.

CD

Kari Bremnes mag weer eens op komen draven. Haar Norwegian Wood op cd-schijfje klinkt gelijk overtuigend. De CXU weet het allemaal heel fijn weer te geven. Bremnes stem klinkt zwoel als nooit te voren, de fretloze bas huppelt heerlijk over de luidsprekers en de verdere muzikale omlijsting wordt gewoon heel goed weergegeven

DVD

Hiervoor heb ik de dvd Mirrorball van Sarah Maclachlan uit de kast gehaald. Ik kan zien dat de speler de upscaling van de dvd goed onderhanden neemt. Maar wat vooral opvalt: de beeldopnames uit die tijd (1999) nog niet goed was. Vrij 'mistige' beelden blijven daardoor gewoon wazig, maar dat vastgesteld hebbende is deze dvd een fraaie registratie van een prachtig optreden van deze Canadese zangeres. De geluidsopnames zijn erg goed en daar weet de CXU goed raad mee. Met name het gitaargeluid van gitaristen David Sinclair en Sean Asby vliegt heerlijk alle kanten op.

SACD en DVD-AUDIO

Aangezien deze speler een echte universele speler is, is het natuurlijk leuk om ook deze schijven even te testen. Ik heb gekozen voor een dvd-audio schijf en wel die van R.E.M. met "The best of". Ik moet bekennen dat ik wel altijd een fan van de band ben geweest, maar de geluidskwaliteit van hun cd's altijd maar mager vond. Het klonk gewoon vaak iel. Met deze dvd-audio én met de CXU hoor ik nu een veel voller geluid. Mooi!

BLU-RAY

Tja, de CXU is eigenlijk in eerste instantie 'gewoon' een Blu-ray speler. Dat is zijn 'core business'. En hoe handelt hij met de deze 'business'? Allereerst heb ik mijn klassieker op filmgebied hier toegepast: The Thomas Crown Affair. Deze BR-schijf is zowel op visueel als op audiofiet gebied een waar feestje. En dat feestje wordt door de CXU alleen maar nog mooier. De beeldweergave is subliem, daarover later meer. De audio-weergave is helemaal ongehoord. De soundtrack van Bill Conti tilt de film naar een hoger niveau, de CXU doet daar nog een schepje bovenop. Luister naar het prijsnummer Everything (... is never quite enough) van Wasis Diop, het begrip thuisbioscoop was in mijn huis nog nooit zo op zijn plaats! Ik speel vervolgens de Blu-ray schijf Live in LA van

Gino Vannelli. Het in een jazz-jasje gestoken Wild Horses wordt overtuigend weergegeven en de stem van Vannelli is nog steeds uniek.

DAC

Nu we de schijventest hebben gehad, begint het testen van de andere kwaliteiten van de CXU in de vorm van DAC en streamer. Eerlijk gezegd heb ik die kwaliteiten destijds niet echt getest bij zijn voorganger, de 752BD. Bij die test lag de nadruk op audio vanaf schijf. Maar nu ik CXU heb gehoord in functie van DAC en streamer, word ik alleen maar enthousiaster. Beter gezegd: hier ligt wat mij betreft de verrassing van dit apparaat. Als schijven-afspeler had ik al hoge verwachtingen van de CXU. Als DAC en streamer wist ik nog niet wat ik kon verwachten. Als eerste heb ik mijn Apple TV op twee manieren aangesloten en getest. Eerst via de digitale audio-uitgang op de digitale optische ingang van de CXU. Op het moment dat ik begin met testen is net het nieuwe nummer 'Hello' van Adele uit (ik behoor dan nog tot de eerste miljoen 'hits', als ik dit schrijf staat die teller al op het bizarre aantal van meer dan honderd miljoen). Via YouTube stream ik het nummer en stuur ik het geluid naar de CXU. Wat ik dan te horen krijg is buitengewoon fraai. Ik denk dat de CXU het toch al zeer

knap geproduceerde nummer in alle toonaarden recht doet met zijn weergave. De dynamiek van het nummer en de stem van Adele, die varieert van fluistertoon naar een enorme brulboei (in de goede zin des woords), het klinkt gewoon erg goed.

Videoprocessor

Sluit ik de Apple TV-speler aan via HDMI-out en -in, dan wordt het nog mooier. Dat wil zeggen het geluid blijft even goed, maar het beeld verbetert sterk. Dat is toch wel een verrassing: dat het videoprocessingsgedeelte met behulp van het DARBEE systeem nog zo'n verbetering kan bewerkstelligen. Ik besluit hetzelfde 'trucje' toe te passen door mijn digitale TV-kastje van Humax in plaats van rechtsreeks aan de TV, via de CXU te laten 'omleggen'. Wow, dit geeft gewoon een duidelijke beeldverbetering. Om over het geluid nog maar te zwijgen. Liever niet natuurlijk: ook dat klinkt nu beter, transparanter met meer nuance. Voor ik straks de vraag van de lezer krijg over waarom ik het YouTube-kanaal op de Cambridge CXU zelf niet hebt gebruikt, hier de simpele verklaring. Via mijn Apple TV en de iPad vind ik het nog steeds prettiger om muziekbestanden uit te zoeken. Via de afstandsbediening van een BD-speler kan het ook, maar optimaal vind ik deze zoek-

functie nog steeds niet. De afstandsbediening van de CXU verdient trouwens wel een compliment: overzichtelijk en lekker in de hand liggend.

USB

Dan wacht nog de test met het aanhangen van een externe harde schijf. Ik gebruik daarvoor de USB-aansluiting aan de voorkant. Lekker makkelijk, want goed zichtbaar, dat gepruts altijd maar aan de achterkant in het halfdonker, het is eigenlijk niks. Nu: plug and play! De harde schijf wordt gelijk herkend en ik kan door het overzichtelijke menu scrollen. Ik begin met wat mp3-opnames, maar dat begint me snel te vervelen. Ik ben verwend nu, heb al veel beter gehoord. Ik zoek wat WAV-bestanden op. Agnes Obel en Fink klinken zo veel beter. Ik besluit om toch weer over te schakelen op geluid met beeld, want het schiet me plotseling te binnen dat ik nog wat moois van Yello op de harde schijf heb staan. Wat moois van Yello, het klinkt bijna als een pleonasme, ik ken niks van Yello dat ik niet mooi vind. Maar deze opname is extra speciaal, het betreft de dvd Touch, the virtual concert. Een fantastische opname van een concert dat nooit heeft plaatsgevonden, typisch Yello. De twee heren Dieter Meiren en Boris Blank hebben 'gewoon' wat oude opnames opnieuw

■NEXT

gemixt, onderwijl filmend in een lege concertzaal. Maar wat een geweldige audiofiele en visuele opnames. De Cambridge CXU haalt nu alles uit de kast en imponeert mij zeer. Ik heb altijd geroepen dat die Boris Blank niet kan zingen, maar hoor hem daar eens heerlijk jazzy zingen samen met zangeres Heidi Happy.

High res

Alsof dit nog niet voldoende 'high-end' opname was, besluit ik toch een trapje hoger te gaan. Ik download een paar high res bestanden van NI.7digital.com, bestandsformaat 16 bits/44,1 kHz. De bestanden zet ik vlug op een USB-stick die ik op zijn beurt weer aan de voor-

kant van de CXU koppel. Even de nummers opzoeken in het juiste menu en we kunnen weer los. Ik heb voor dezelfde Kari Bremnes gekozen, Bremnes in high res, dat alleen klinkt al goed. Het geluid dat nu mijn speakers verlaat is ook als zodanig te omschrijven. Wat een dynamiek en controle. Er klinkt nu veel rust in vergelijking met de cd-opname van aan het begin. Ik heb ook nog wat 'nieuws' van de audiofiele site gehaald: Jamie xx, inderdaad die van de band The xx, met nummer 'I know there's gonna be good times' met rapper Young Thug en dj Popcaan. Mijn speakers laten nu basgeluiden horen die ik nog niet eerder uit de woofers heb horen komen. Ik sluit af waar ik eerder begon: Adele. 'Hello', nu

in high res, klinkt nog steeds heel mooi, maar vooral ook veel rustiger en met nog meer dynamiek.

Nog meer extra's?

Wat verwacht je nog meer van een BD-speler? Een goeie app wellicht waarmee je het één en ander sneller en gemakkelijker kunt bedienen. He-las, die zit er hier niet bij. Jammer, toch een puntje van kritiek. Wat standaard-apps in het apparaat opgenomen is toch sowieso vrij karig: YouTube en Picasso, that's it. Hier zou je ook een Netflix app al verwachten En waar is de ingebouwde Spotify Connect? Ook niet te vinden. Merkwaardig, want alle andere streaming audio producten van Cambridge zijn er inmiddels wél mee uitgerust. Of ik dit (ontbreken) nou heel erg vind? Mwah, eigenlijk niet. Ik heb net gelezen dat de nieuwe Chromecast voorzien is van Netflix én Spotify. Dus ik zou zeggen: schaf die aan mocht je niet meer zonder kunnen en steek de Chromecast stick in één van de USB-ingangen van deze BD-speler.

Conclusie

Ik kan niet anders zeggen dan dat dit de beste BD-speler is die ik hier ooit in huis heb gehad. Het afspelen van alle schijfformaten doet de speler vlekkeloos en een grote audiofiele fijngevoeligheid. De aansluitmogelijkheden bij de CXU zijn zeer uitgebreid. Vooral als DAC en videoprocessor heeft deze speler me nog extra weten te verbazen. Alleen daarom zou ik de aanschaf al overwegen. En hoewel de prijs van 1299 euro nog steeds fors is, durf ik te stellen dat er in deze klasse geen betere en veelzijdigere speler te vinden is. Kleine minpuntjes: het ontbreken van een goeie bedienings-app en het niet standaard aanwezig zijn van Netflix en Spotify.

Menno Bonnema

PRIJS
CAMBRIDGE AUDIO CXU € 1.299,-

DIMEX REFERENCE AUDIO EQUIPMENT
TEL: 070-4042647
E-MAIL: INFO@DIMEX.NL
WWW.DIMEX.NL